

Sveriges heder

Vardagstryck

National Library
of Sweden

Sveriges heder.

De nyheter, som komma från Norge, äro skakande. De komma att djupt uppröra det svenska folket och fylla det med harm och avsky. Redan på belägringstillståndets första dag ha tyskarna avkunnat två dödsdomar och omedelbart låtit dem gå i verkställighet. De avrättade äro två kända arbetarledare. Vilket intryck detta kommer att göra i Norge är lätt att räkna ut. Om det hittills, trots allt, funnits en lät vara mikroskopisk möjlighet till en viss avspänning mellan ockupationsmakten och det norska folket, så är denna nu säkerligen definitivt förspild. Att norrmännen trampas under den blodiga järnhälen innebär icke att de komma att böja sig. Nu mer än någonsin skulle en underkastelse kännas som ett svek -- framför allt mot de män, som givit sina liv. När tyskarna tillgripa de brutalaste av alla medel, så kan detta kanske skapa den sortens lugn, som präglar en vulkan, vilken för tillfället icke är i utbrott. Men under ytan komma hatet, motståndsviljan och beslutsamheten att glöda så mycket starkare. Norges folk, som har rätten på sin sida, behöver aldrig sväva i tvivelsmål om att de åtgärder, som tyskarna nu tillgripa, icke äro ett utslag av styrka. Vad de framför allt vittna om är, att ockupationsmakten totalt misslyckats i sina strävanden att "vinna" norrmännen. Till samma resultat ha nazisterna kommit även i övriga av dem våldförda länderna. Det jäser överallt i Europa. Nyordningens väg är kantad med avrättade. I Frankrike, Belgien, Holland och på Balkan har arkebuseringen blivit tyskarnas enda argument. Detta betyder att de hastigt nalkas den stund, då de och våldet uttömt sina resurser. Norge behöver alltså icke sväva i okunnighet om den verkliga innebörden av vad som nu sker. Även fasan har sin övergång, där anden är levande. Och det är den förvisso i Norge. Arma tyska folk som icke förstår vad det hopar över sitt huvud.

Den svaghet, som börjar känneteckna våldsverkarnas regim, är vad det gäller Norge särskilt framträdande ifråga om Quisling. Han har nu ställts i skymundan. Men ehuru hans makt genom det inträffade reducerats till ett intet kommer han att få bära en dryg del av ansvaret. Det norska folket kommer aldrig att glömma att vid hans namn klibbar fosterlandsvänners och frihetshjältars blod. Hela Norden kommer att minnas att han var ett

simpelt verktyg, som inte ens ägde så stor makt att han kunde förhindra blodsutgjutelse på sina egna landsmän. Förbannat och avskytt går hans namn in i historien.

De av tyskarna verkställda arkebuseringarna i Norge beröra självfallet icke enbart det norska folket. De ställa även oss inför en ny situation med de allvarigaste frågor. Dagens pressuttalanden visa att den svenska opinionen är enhällig i sin förkastelse över det inträffade. Till och med den tidning, Östgöta Correspondenten, som för ett par dagar sedan beklagade den skarpa reaktionen mot Quislings tal, avpolleterar nu Nasjonal Samlings ledare som maktlös. Om han haft något att säga till om borde han, menar Ö. C., ha kunnat förhindra vad som skett. Tanken är from men verklighetsfrämmande. De ledande inom Nasjonal Samling ha hela tiden varit marionetter. Trådarna ha gått till den tyska ockupationsmakten. Det är också den, som ensam bär hela ansvaret. För det svenska folket innebär detta faktum i det blodiga sammanhang, det nu är fråga om, ett fruktansvärt uppvaknande. Från bilden av de avrättade arbetarledare, som givit sina liv i kampen för sitt lands frihet, glider vår blick över på oss själva och vår tjänstvillighet. Sedan mer än ett år tillbaka öppna vi våra hamnar och järnvägar för transitering till och från det som är tyskt i Norge. Vi underlätta med andra ord den ockupation, som nu tar norrmännens liv. Till yttermera visso ha vi under de senaste månaderna ökat vårt tillmötesgående.

Ingen mörkläggning, inga bortförklaringar eller halvsanningar kunna under sådana förhållanden förhindra att vad som nu skett i Oslo träffar svenska folket som ett slag i ansiktet. Vår egen delaktighet och vårt ansvar skrives med norska bröders blod. Den hjälp, vi lämna tyskarna i Norge, blir nationellt vanhedrande och för vår hederskänsla direkt upplösande. Vetskapen om att norrmännen hädanefter betrakta den som öppet förräderi kommer att förfölja våra samveten. Vi ha kommit i en sådan motsättning till oss själva, att vår motståndskraft kan gå förlorad. Obevekligt stå vi nu vid en moralisk skiljeväg. Det är med både bävan och oro man frågar sig om även regeringen förstår detta och att vi nu inte ha något annat val än att handla så, att vi icke komma att förakta oss själva. Norrmännen ge sina liv. Må vi se till att vi icke offra Sveriges heder.

